

İslam'ın ve Batı'nın Özgürlük Kavramına Yaklaşımı - 13 /Nov/ 2012

İslam İnkılabı Rehberi Ayetullah Seyyid Ali Hamenei ile 150 kadar yazar, düşünür ve araştırmacının katılımıyla İslam Cumhuriyeti'nin dördüncü stratejik düşünceler toplantısı gerçekleştirildi ve özgürlük kavramının çeşitli boyutları incelendi.

Toplantının başlangıcında 10 düşünür ve akademisyen özgürlük hakkındaki görüş açılarını ortaya koydu ve daha sonra da 17 araştırmacı ve üniversite hocası dile getirilen konular hakkındaki değerlendirmeleri ve eleştirilerini sundu.

Ayetullah Hamenei burada yaptığı konuşmada ülkede hakim olan atmosfer ve emperyalistlerin İslam Cumhuriyeti ile sürtüşmesi yüzünden meydana gelen ekonomik sıkıntılara işaretlerken hiç kimsenin doğal olarak halkın genel yaşantısı içinde mevcut olan derinliklerden kopuk olmadığını, ancak konunun önemi ve uzun erimdeki adımların incelenmesi amacıyla hazırlanan program gereği özgürlük konusunun tartışılmış olduğunu belirtti.

Ayetullah Hamenei, ülkenin altyapı sorunları üzerinde düşünce üretimine ihtiyaç duyulduğunu kaydederek, coşkun bir nehir gibi ilerlemekte olan İran milletinin, temel konular etrafında aktif düşünceler peşinde olduğunu vurguladı.

İnkılap Rehberi daha sonra özgürlük kavramının algılanması ve açıklanması alanında büyük boşluklar bulunduğunu hatırlatarak şunları söyledi: 'Son asırlarda batıdaki özgürlük tartışmalarına ilgi büyüktü ve bunun nedeni bir tür düşünce fırtınasına yol açan olaylardı. Özgürlük alanında batıda büyük düşünce dalgalarına yol açan olaylardan bazıları rönesans, sanayi devrimi, Fransız devrimi ve Rusya'daki ekim devrimidir. Buna karşılık İran'da meşrutiyet hareketine kadar özgürlük bağlamında fikri bir dalgalanmaya yol açacak hadiseler meydana gelmemiştir. Meşrutiyet döneminde de aydınların batılı düşünceleri taklit etmesi yüzünden özgürlük alanında herhangi bir gelişme sağlanamamıştır.'

Ayetullah Hamenei özgürlüğün, her türlü sınırlamalardan mutlak kurtuluş olarak algılanmasını eleştirerek şöyle konuştu: 'Özgürlük konusunda tartışırken, bazı sınır ve kayıtlardan korkmamak gerekir. Bizler, özgürlük konusunda İslam'ın bu alandaki görüşünü tanımaya çalışmaktayız. İslam'ın ve batının özgürlük kavramına yaklaşımındaki temel farklılık, konunun temeli ve çıkış noktasına dayanmaktadır. Liberalist düşüncede özgürlüğün temeli, hümanizmdir. Oysa İslam'da özgürlük, Allah'a inanmak anlamındaki tevhid ve tağutu reddetmek anlayışına dayanır. İslam açısından insan, Allah'a ubudiyet dışındaki her türlü kayıttan özgürdür.'

Ayetullah Hamenei İslam'da özgürlük kavramı hakkındaki açıklamalarının devamında şu soruyu gündeme getirdi: 'Özgürlük kavramı etrafında İslam ve batı arasındaki derin ve temel farklılıklar dikkate alınarak, özgürlük üzerine araştırmalarda batılı düşüncelere müracaat edilebilir mi ? Bu sorunun cevabından önce batıda özgürlük hususunda kendini gösteren kimi gerçeklere dikkat etmek gerekir. Batılı özgürlüklerin sonucu olarak örneğin 'ekonomik özgürlükler' ekonomik sermaye sahipleri arasına girilmesi durumunda özel avantajlar edinilmesine; 'siyaset sahnesindeki özgürlük' iki partinin tekelinde harekete ve 'ahlaki meselelerde özgürlük' de eşcinsellik gibi bir kokuşmaya yönelmiştir. Bu konular batı toplumunda çok kötü, acı, çirkin ve bazen de nefret uyandırıcı sonuçlardır ki ayrımcılığa, zorbalığa, savaş çıkırtkanlığına ve insan hakları ve demokrasi alanında çifte standarta yol açmış bulunmaktadır. Bütün bu üzücü gerçeklere rağmen batılı düşünürlerin görüşlerine başvurulması, özgürlük kavramı üzerine araştırmalar için yararlıdır. Zira batılılar özgürlük ve farklı düşüncelerin irdelenmesi alanında uzun bir geçmişe sahiptirler. Batılı mütefekkirlerin görüşlerine başvurulması eyleminin temel şartı ise taklitten kaçınmaktır. Zira, taklit özgürlükle tezat halindedir.'

Toplantıda konuşan İran'lı düşünürler ise düşünce özgürlüğü ve İran İslam Cumhuriyeti'nin milli çıkarları, İslam'da siyasi özgürlük, özgürlük ve adaletin dini temelleri, İslam açısından insan eksenli ekonomik özgürlük, liberalizmin

aile kurumu üzerindeki etkileri, İslami özgürlük kuramının normlar ve değerlere dayalı boyutları, İran'da milli kimlik ve İslami uyanışın tekamülünde özgürlük düşüncesinin rolü ve özgürlük kavramının Fransız devrimi ile İran İslam İnkılabı'nda mukayeseli olarak incelenmesi gibi konular etrafında görüş açıklamalarında bulundular.